

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش برنامه کنترل و نظارت بر سطح عرضه
، حمل و نقل و نگهداری نمک های خوراکی و
پیگیری موارد مرتبط

گروه بهداشت محیط و حرفه ای
معاونت امور بهداشتی آذربایجان غربی

ید و نقش آن در سلامتی

- ▶ کمبود این ریز مغذی سبب اختلالات عملی و تکاملی از قبیل بزرگی غده تیروئید (گواتر) ، اختلال غده تیروئید ، افزایش مرگ و میر نوزادان و کودکان و عقب ماندگی ذهنی در کودکان مبتلا می شود.
- ▶ نیاز روزانه بدن به ید بین ۱۵۰-۱۰۰ میکروگرم
- ▶ مقدار مورد نیاز آن در تمام طول عمر انسان یک قاشق چایخوری
- ▶ غذا های سرشار از ید عبارتند از : میگو ، خرچنگ ، صدف ، ماهی به خصوص ماهی های دریاهای آزاد و با آب شور می باشد.
- ▶ بهترین و ساده ترین گزینه به عنوان استراتژی اصلی مبارزه با اختلالات ناشی از کمبود ید **توزیع نمک یددار** در سطح عموم می باشد

اقدامات انجام یافته:

▶ شناسایی کل نمک های موجود در استان جهت تقسیم نمونه برداری و جلوگیری از ارسال نمونه های تکراری توسط شهرستان ها به آزمایشگاه

جدول نمونه برداری نمک از سطح عرضه به تفکیک شهرستان های استان آذربایجان غربی

ردیف	نام شهرستان	مارک های نمونه برداری نمک
۱	ارومیه	پروین - رهنما - ۳۷۸ (۴۰۰ گرمی) - به صبا (۴۰۰ گرمی) - رعیت - ترانه - گوهران - تابان (۶۰۰ گرمی) - صحت - اورین
۲	اشنویه	تابان (شما) (۵۰۰ گرمی) - سان (۷۵۰ - ۵۰۰ گرمی) - ارس
۳	بوکان	ایران - سورتی - سودمند - سپید دانه - ستاره (۶۰۰ گرمی) - دوریس
۴	پلدشت	بیوک - فجر ۱ مردند - شوران - یک پاش - بهمن ۲
۵	پیرانشهر	شاهسون - پوشان - آشپزباشی - شورمز دانه - شما - زرین
۶	تکاب	۳۷۸ (۷۰۰ گرمی) - سپید دانه (۲۵۰ گرمی) - ویشگاه (۱۰۰۰ گرمی) - پارس کاوه - تک تاپ هامر (۱۰۰۰ گرمی)
۷	چالدران	ثمین - بیوک - صحت - قزل دوز تبریز
۸	چاپاره	تنوران - ویشگاه (۴۰۰ - ۴۰ - ۹۹ گرمی) - صدف تبلور تبریز
۹	خوی	شوران (۴۰۰ و ۷۰۰ گرمی) - صیتی - ریز پاش - احترام - کریستال - نیکی
۱۰	سردشت	خوبان (۵۰۰ گرمی) - اس بی - به صبا (۱۰۰۰ گرمی) - تابان (۱۰۰۰ گرمی)
۱۱	سلماس	فیروزی - اطمینان - ایشملی - آذرین - خوبان (۸۰۰ گرمی)
۱۲	شاهین دژ	کلوان (۸۰۰ گرمی) - هریس - ستاره (۸۰۰ - ۵۰۰ گرمی) - آبیذر - sun - ۵۷۸ - هامر (۶۰۰ گرمی) - به صبا (۳۰۰ - ۵۰۰ گرمی) - کمیکال سودمند
۱۳	شوط	تابان (۵۵۰ گرمی) - گلها - ارس - آلتونتاش - شور آوران - پوسان
۱۴	ماکو	سپید دانه (۶۰۰ گرمی) - ویشگاه (۸۰۰ گرمی) - هیتکا - فجر مردند
۱۵	مهاباد	زندگی (۶۰۰ - ۱۰۰۰ گرمی) - ۳۷۸ (۵۰۰ گرمی) - سان (۷۵۰ گرمی) - تابان (۲۵۰۰ گرمی) - دلچسب - گلریزان
۱۶	میاندوآب	یگانه - گوهر دانه - شورین دانه - بهفر - یکتاب - دانه دانه - کلوان (۱۰۰۰ گرمی)
۱۷	نقده	هیرمند - یگانه - سپهر - آرمان - سیبال - صدرا - گلپاره

ادامه:

- ▶ شناسایی مراکز عرضه و عمده فروشی نمک: ۱۶۴ مرکز
- ▶ شناسایی مراکز عرضه جزئی فروشی نمک: ۱۵۴۷۰ مرکز
- ▶ استخراج فهرست انواع نمک های خوراکی موجود در منطقه تحت پوشش جغرافیایی هر مرکز بهداشتی درمانی
- ▶ مقایسه نمک های واحد های تولید و بسته بندی نمک دارای پروانه ساخت معتبر با نمک های موجود در منطقه تحت پوشش
- ▶ نمونه برداری از نمک های موجود مطابق با فهرست اعلام شده
- ▶ مکاتبه با سازمانهای مرتبط: ۷۵ مورد
- ▶ توزیع پوستر اطلاعیه و پمفلت: ۱۲۴۰ مورد
- ▶ دفعات اطلاع رسانی از صدا و سیما و نشریات محلی: ۷ مورد

جدول تعداد نمونه برداری انجام یافته در سال ۱۳۹۳

موارد تطابق با استاندارد	موارد عدم تطابق با استاندارد	تعداد موارد	زمان
۳۶	۱۱	۴۷	شش ماهه اول
۲۴	۴	۲۸	شش ماهه دوم

نتایج نمونه برداری از سطح عرضه در سال های ۹۳-۱۳۸۹

سال	تعداد موارد نمونه برداری و آزمایش شده	تعداد موارد مطابقت نمک با استاندارد ملی
۱۳۸۹	۷۸	۳۴
۱۳۹۰	۶۴	۱۸
۱۳۹۱	۵۲	۳۸
۱۳۹۲	۱۰۶	۳۲
۱۳۹۳	۷۵	۱۴

**مقدار نمک جمع آوری شده از سطح عرضه
در سال ۱۳۹۳ به تفکیک شهرستان های تحت
پوشش**

۲۱۲۴ کیلوگرم	ارومیه
۲۰ کیلوگرم	اشنویه
۵۹۰ کیلوگرم	بوکان
۲۰ کیلوگرم	پلدشت
۹۴۵ کیلوگرم	پیرانشهر
۴۵ کیلوگرم	تکاب
۵۳۸ کیلوگرم	خوی
۰	چالدران
۰	چاپاره
۳۰۰ کیلوگرم	سردشت
۰	سلماس
۱۵۰ کیلوگرم	شاهین دژ
۴۰۰ کیلوگرم	شوط
۸۶۰ کیلوگرم	نقده
۰	ماکو
۱۱۵۰۰ کیلوگرم	مهاباد
۸۷۰ کیلوگرم	میاندوآب
۱۸۳۶۲ کیلوگرم	جمع کل

جدول ارزیابی موارد عدم تطابق میزان ید در نمک

وضعیت نمک	میزان گاما ید موجود در نمک خوراکی
خوب	40 ± 10 گاما
در حد قابل قبول	۵۱-۵۵ گاما ۲۰-۲۹ گاما
غیر قابل قبول	کمتر از ۲۰ گاما بیشتر از ۵۵ گاما

تعداد موارد یدسنجی از سطح مراکز عرضه به وسیله کیت یدسنجی :

زمستان	پاییز	فصل تابستان	فصل بهار	موارد	
۷۱۹۲	۷۱۸۲	۷۱۲۶	۷۲۵۰	تعداد کل مراکز موجود	
۴۲۳۹	۴۱۰۶	۴۴۷۴	۵۵۳۱	تعداد مراکز بازدید شده	
۴۲۱۳	۴۰۴۹	۴۴۳۲	۵۴۸۰	تصفیه شده یا شستشو شده بوده	تعداد مواردی که نمک یددار
۱۹	۳۷	۳۶	۳۸	تصفیه شده یا شستشو شده نبوده	
۷	۲۰	۶	۱۳	تعداد موارد فاقد ید	

با تشکر از بذل توجه عزیزان